

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Ndt/1/2018
Identifikačné číslo spisu: 4117010497
Dátum vydania rozhodnutia: 17. januára 2018
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Serbová
Funkcia:
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:4117010497.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Serbovej a sudcov JUDr. Aleny Šiškovéj a JUDr. Gabriely Šimonovej, na neverejnom zasadnutí dňa 17. januára 2018 v trestnej veci odsúdenej B. N., v konaní o návrhu na povolenie obnovy konania, vedenom na Okresnom súde v Nitre pod sp. zn. 2Nt/15/2017, o návrhu odsúdenej B. N. na odňatie veci Okresnému súdu Nitra, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 23 ods. 1 Trestného poriadku trestná vec odsúdenej B. N., nar. XX. X. XXXX., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Nitra - Chrenová, vedená na Okresnom súde v Nitre pod sp. zn. 2Nt/15/2017, sa tomuto súdu n e o d n í m a.

O d ô v o d n e n i e

Na Okresnom súde Nitra sa vedie pod sp. zn. 2Nt/15/2017, trestná vec odsúdenej B. N. na základe podania odsúdenej zo dňa 12. mája 2017 - návrhu na povolenie obnovy konania. (č. l. 1). V podaní uviedla, že o povolenie obnovy konania žiada vzhľadom na to, že v jej prípade boli porušené práva zakotvené v čl. 46, ako aj čl. 50 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, pričom dodáva, že došlo rovnako aj k porušeniu zásady rovnosti zbraní ako súčasť základného práva na spravodlivý súdny proces. Odsúdená B. N. podala dňa 17. júla 2017 návrh na odňatie a prikázanie veci inému súdu podľa § 23 ods. 1 Trestného poriadku (č. l. 17 -18 a 35 - 37) a to dôvodiac, že sa opätovne nemôže dostať k spravodlivosti a zo strany súdov, či už Okresného súdu Nitra alebo Krajského súdu v Nitre dochádza podľa nej k tomu, že tieto rozhodujú zaujato, pripúšťajú do konaní klamstvo, krivé výpovede poškodených. Ak sa má dodržiavať zákonnosť a nestrannosť žiada, aby o jej obnove konania rozhodoval iný súd, mimo jurisdikciu v Nitre. Rovnako uvádza, že vec žiada odňať Okresnému súdu Nitra a Krajskému súdu v Nitre a vec prikázať na rozhodnutie Okresnému súdu Trnava podľa § 23 Trestného poriadku, nakoľko má informáciu, že Okresný súd Nitra a Krajský súd v Nitre obnovu konania nikdy nepovolajú, o čom podľa názoru odsúdenej svedčí ich zaujaté rozhodnutie vo veci vedenej pod sp. zn. 21Nt/19/2016. Ďalej uvádza, že Okresný súd Nitra, Krajský súd v Nitre, ako aj orgány činné v trestnom konaní pripustili vážne pochybenia plné procesných chýb, krivých výpovedí, klamstiev zo strany „tzv. poškodených“. Vyšetrovateľ bez argumentu prestal vykonávať dokazovanie a negoval obhajobu, ktorú v konečnom dôsledku odmietol. Uviedla, že nakoľko je preukázateľné, že skutok sa nestal tak, ako je uvedený v obžalobe, bolo možné procesné vady konania odstrániť, resp. zabrániť nezákonnosti zastavením

trestného stíhania. Má za to, že bolo s absolútnou právnou istotou pošliapané jej právo na účinný prostriedok nápravy, každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo prejednávaná nezávislým a nestranným súdom. Výšku trestu považuje za neprimeranú, pričom súdy neakceptovali navrátenie finančných prostriedkov ešte pred samotným súdnym pojednávaním a v konečnom dôsledku sa ani nedokázali ustáliť na výške finančných prostriedkov. Podanú obžalobu teda súd nemal prijať. Odsúdená uviedla, že má vedomosti, že poškodený p. X. má kontakty ako podnikateľ tak na Okresnom súde Nitra, ako aj na Krajskom súde v Nitre a zariaďuje, aby tieto v žiadnom prípade nepustili W. - N. z basy a vyjadriť sa, že absolútne nedôveruje nitrianskym súdom. Záverom odsúdená s poukazom na citované dôvody navrhuje, aby bola trestná vec vedená na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 2Nt/15/2017 odňatá Okresnému súde Nitra a prikázaná Okresnému súde Trnava. Vzhľadom na vyššie uvedené bola vec 11. januára 2018 predložená na rozhodnutie Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky spolu s vyjadreniami všetkých sudcov Okresného súdu Nitra, ktorí všetci zhodne uviedli, že sa v predmetnej trestnej veci necítia byť zaujatí. Najvyšší súd preskúmal podaný návrh ako aj príslušný spisový materiál a dospel k záveru, že nie sú dané dôvody na odňatie predmetnej veci z jurisdikcie Okresného súdu v Nitre a jej prikázanie inému súdu toho istého druhu a stupňa. Podľa § 23 ods. 1 Trestného poriadku z dôležitých dôvodov môže byť vec príslušnému súdu odňatá a prikázaná inému súdu toho istého druhu a stupňa; o odňatí a prikázaní rozhoduje súd, ktorý je obom súdom najbližšie spoločne nadriadený. Podľa článku 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky „Nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanovuje zákon“. Účelom práva priznaného podľa citovaného ústavného článku je zabezpečiť občanovi, aby o jeho veci konal sudca ako predstaviteľ tej zložky súdnej moci, ktorá má právomoc vo veci konať a aby konal a rozhodoval sudca zo súdu, ktorý je vecne a miestne príslušný. Ústava Slovenskej republiky v čl. 48 ods. 1 poskytuje každému, a teda aj obvinenému „právo nebyť odňatý zákonnému sudcovi“. Na rozhodnutie o odňatí veci vecne a miestne príslušnému súdu a jej prikázanie na ďalšie konanie inému súdu toho istého druhu a stupňa podľa § 23 Trestného poriadku musia vždy existovať dôležité dôvody, ktoré svojím významom a závažnosťou odôvodňujú výnimku z ústavnej maximy - „práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi“. Medzi dôležité dôvody okrem iného nepochybne patrí aj požiadavka zabezpečenia spravodlivého procesu vykonaného nestranným sudcom, či sudcami (senátom). Záruku, že vo veci bude konať nestranný sudca poskytuje obvinenému článok 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého: „Každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.“ Z tohto článku okrem práva na určitú kvalitu spravodlivého procesu vyplýva aj „právo na nestranného sudcu“. Postup predvídaný ustanovením § 23 ods. 1 Trestného poriadku je výnimkou z pravidla opisovaného v predchádzajúcom odseku, ktorého aplikáciu avšak zákon podmieňuje tým, že pre tzv. „delegáciu“ musia byť dané dôležité dôvody. Platná právna úprava doposiaľ legálne nedefinuje pojem „dôležité dôvody“. V zmysle citovaného zákonného ustanovenia obsiahnutého v Trestnom poriadku však možno vyvodiť, že dôležitými dôvodmi sú predovšetkým také okolnosti, ktoré v konkrétnom prípade umožnia celkovo lepšie uplatniť základné zásady trestného konania a splnenie jeho účelu iným súdom toho istého druhu a stupňa ako súdom miestne príslušným. Sú to teda predovšetkým okolnosti, ktoré zabezpečujú zistenie skutkového stavu veci, zásadu ústnosti a bezprostrednosti, výchovné pôsobenie trestného konania na tak obžalovaného (resp. odsúdeného), ako aj na ostatných občanov, dôveru občanov v nestranné, objektívne a spravodlivé rozhodnutie súdu, čo najrýchlejšie prerokovanie a rozhodnutie veci. Nestrannosťou treba rozumieť absenciu predsudkov (zakorenených úsudkov, či názorov, ktoré nie sú založené na spoľahlivom poznaní ale na púhom predpoklade) alebo predpojatosti (subjektivizme, neobjektivite, straníckosti). Nestrannosť je potrebné skúmať z dvoch hľadísk, a to zo subjektívneho hľadiska nestrannosti, čo znamená, že je potrebné zistiť osobné presvedčenie sudcu prejednávajúceho prípad a z objektívneho hľadiska nestrannosti, t.j. je potrebné zistiť, či sú poskytnuté dostatočné záruky pre vylúčenie akejkoľvek pochybnosti v danom smere. V prípade subjektívneho hľadiska nestrannosti sa nestrannosť sudcu prezumuje až do predloženia dôkazu o opaku (Piersach v. Belgicko - rozsudok ESĽP z 1. októbra 1982). Objektívna nestrannosť sa posudzuje podľa vonkajších objektívnych skutočností. Platí tzv. teória zdania, podľa ktorej nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký objektívne javiť v očiach strán. Objektívne hľadisko je založené na existencii dostatočných záruk pre vylúčenie akejkoľvek legitímnej pochybnosti o zaujatosti sudcu. Spravodlivosť nielenže má byť vykonaná, ona sa musí aj javiť, že je vykonaná (Delcourt v. Belgicko - rozsudok ESĽP zo 17. januára 1970, Saraiva de Carvalho v.

Portugalsko - rozsudok ESLP z roku 1994). V prípade ak sa vecnými a relevantnými argumentmi nepreukáže absencia predsudkov alebo predpojatosti procesne činných sudcov, v tomto prípade namietaných všetkých sudcov Okresného súdu Nitra, resp. podľa obsahu návrhu odsúdenej aj namietanú zaujatosť sudcov Krajského súdu v Nitre, potom nie je možné vysloviť, že sú u nich dané predpoklady na zaujaté konanie a rozhodovanie, a tým existencia dôvodu či dôvodov na ich vylúčenie. Konkrétne dôvody, pre ktoré je sudca vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania, sú uvedené v ustanoveniach § 31 ods. 1, ods. 2, ods. 3 Trestného poriadku. Z predloženého spisu nevyplývajú dôvody na vylúčenie sudcov Okresného súdu Nitra v zmysle § 31 ods. 2, ods. 3 Trestného poriadku, a preto najvyšší súd upriamil pozornosť na skúmanie dôvodov na vylúčenie sudcov podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku z dôvodu pochybnosti o nezaujatosti pre ich pomer k prejednávanej veci alebo osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo pre ich pomer k inému orgánu činnému v trestnom konaní. Pomerom k prejednávanej veci treba rozumieť určitú zainteresovanosť orgánu činného v trestnom konaní na skutku, ktorá má konkrétnu podobu a osobný charakter, aby bola dostatočným dôvodom pre vznik pochybností o schopnosti sudcu pristupovať k veci a úkonom, ktoré sa jej týkajú objektívne. Táto môže napríklad spočívať v tom, že orgány činné v trestnom konaní, resp. jeho príbuzní, rodinný príslušník, osoba jemu blízka a podobne, boli činom poškodení eventuálne orgán trestného konania bol svedkom skutku, pre ktorý sa vedie trestné stíhanie a podobne. Pomer orgánu trestného konania k osobám uvedených v § 31 ods. 1 Trestného poriadku sa rozumie vzťah tohto orgánu k niektorej z uvedených osôb, ktorý môže vyvolať vo verejnosti pochybnosti o jeho nezaujatosti práve pre tento vzťah, ktorý prípadne existuje aj mimo rámec konania. Takýto vzťah môže spočívať najmä v príbuzenskom a rodinnom pomere úradnej osoby k niektorej z osôb uvedených v § 31 ods. 1 Trestného poriadku, ďalej môže ísť o úzke priateľstvo, či kamarátstvo, resp. negatívny vzťah. Najvyšší súd nezistil dôvody na vylúčenie všetkých sudcov Okresného súdu Nitra (vylúčenie všetkých sudcov daného súdu je základnou podmienkou na konštatovanie možného zaujatého konania a rozhodovania príslušného súdu) podľa § 31 Trestného poriadku z dôvodu pochybnosti o nezaujatosti pre ich pomer k prejednávanej veci alebo osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo pre ich pomer k inému orgánu činnému v trestnom konaní, a teda nezistil ani danosť podmienok na odňatie predmetnej veci z jeho jurisdikcie. Odsúdená B. N. v návrhu na odňatie a prikázanie veci uviedla dôvody, pre ktoré namieta všetkých sudcov tak Okresného súdu Nitra, ako aj Krajského súdu v Nitre tak, ako je vyššie uvedené. Z týchto skutočností samých o sebe, ako ani z vyjadrení sudcov dotknutého súdu však nevyplýva ich zaujatosť. Takýto stav vylučuje možnosť úvah o odňatí veci Okresnému súdu Nitra pre to, že by jeho sudcovia boli vylúčení z vykonávania úkonov v trestnej veci odsúdenej B. N.. Najvyšší súd vo vzťahu k podaniu odsúdenej považuje takisto za potrebné dodať, že z obsahu spisu nie je možné v žiadnom prípade vyvodiť vecnú príslušnosť Krajského súdu v Nitre v kontexte predmetnej trestnej veci, ako ani akúkoľvek spojitosť s predmetnou trestnou vecou odsúdenej v súvislosti s obsahom jej podania. Preto sa námietkou odsúdenej vo vzťahu k novej zaujatosti a porušeniu záruky nestrannosti súdneho konania vo vzťahu ku Krajskému súdu v Nitre nepovažuje za potrebné bližšie zaoberať a v plnom rozsahu odkazuje na svoje právne úvahy uvedené v predošlých odsekoch. Najvyšší súd po vyhodnotení všetkých okolností prípadu teda konštatuje, že neexistujú žiadne také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali obavu zo zaujatého konania a rozhodovania sudcov Okresného súdu Nitra vo veci odsúdenej B. N. a nezistil žiadne skutočnosti čo i len naznačujúce absenciu nestrannosti a predpojatosti sudcov Okresného súdu Nitra, pričom len predpokladaný subjektívny názor odsúdenej o možnom narušení objektivity rozhodovania súdu a to bez priliehavých relevantných argumentov, nemôže byť dôvodom na vylúčenie sudcov z konania, tak ako to predpokladá ustanovenie § 31 ods. 1 Trestného poriadku, a teda ani dôležitým dôvodom na odňatie veci. Na podklade týchto skutočností možno preto konštatovať, že najvyšší súd doposiaľ nezistil žiaden dôležitý dôvod ktorý by odôvodňoval odňatie veci príslušnému súdu. So zreteľom na neexistenciu dôležitého dôvodu na odňatie veci v podobe vylúčenia všetkých sudcov Okresného súdu Nitra a nezistenie iných dôležitých dôvodov na odňatie veci nebolo možné vyhovieť návrhu odsúdenej, pretože ak by sa tak stalo, došlo by k porušeniu jej práva na zákonného sudcu a práva na prerokovanie veci nestranným súdom. Na podklade týchto úvah Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie :

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.